

Sammendrag av høringsuttalelser med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sin tilrådning for Gaulosen marine verneområde i Trondheim, Melhus og Skaun kommuner, Sør-Trøndelag fylke

Forslag

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag legger med dette fram forslag om vern av Gaulosen marine verneområde i Trondheim, Melhus og Skaun kommuner (ca. 10 km²).

Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som marint verneområde i medhold av lov 19.06.2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 39. Av § 39 framgår at det kan opprettes verneområder i sjø for å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter. Det foreslåtte området tilfredsstiller kravene i § 39 bokstavene b, c og f.

- b) Som inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- c) representerer en bestemt type natur,
- f) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven kapittel II

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene for naturtyper i §§4 og 5 skal også trekkes inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelsene skal således inngå som en integrert del av skjønnsutøvingen ved etablering av områdevern etter naturmangfoldloven kapittel V, og det skal framgå av beslutningen hvordan prinsippene er vektlagt og vurdert. Prinsippene skal også inngå som en integrert del av beslutningen knyttet til tiltak og bruk i det etablerte verneområdet. Miljøkonsekvensene av vernet skal vurderes i helhet og i et langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte vernet og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Kunnskapsgrunnlaget

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Beslutninger skal også bygges på erfaringsbasert kunnskap, herunder samisk kunnskap dersom dette foreligger.

Det foreligger god kunnskap om de store kvalitetene knyttet til naturverdiene i det foreslåtte verneområdet Gaulosen. Gaulosen inngår som et av områdene som Rådgivende utvalg for marin verneplan har anbefalt tatt med i første fase av marin verneplan. Utvelgelse av områder ble gjort på bakgrunn av bl.a. en analyse av utbredelsen til de best kjente bunnlevende marine arter (2335 av et

utvalg på 4218), og inndelingen av kysten i tre biogeografiske regioner. Potensielle områder ble delt inn i seks kategorier. Utvalget vektla at det skulle velges ut områder fra hver av de seks kategoriene innen hver av de tre biogeografiske regionene. Utvalget pekte på at det vil ta mange år før en har god oversikt over det biologiske mangfoldet i våre marine områder, og la til grunn at det er kjent at det er en sammenheng mellom forekomst av planter og dyr og bunnforholdene generelt. Ulike organismer finnes på mudderbunn, sandbunn, stein- og grusbunn og fjellbunn. Andre fysiske miljøforhold, som lys, dyp, saltholdighet og havstrømmer, spiller også avgjørende roller for forekomst og utbredelse av arter. Bunntopografi og bunnforhold er i store trekk kjent i norske kyst- og havområder selv om detaljert kartlegging i mange tilfeller ikke er gjennomført. Ved å vektlegge informasjon om geologi og geomorfologi kan en generelt forvente at det indirekte tas hensyn til arter og arts mangfold, selv om dette ikke er spesielt kartlagt. Ved gjennomgangen og prioriteringen av områdene innen hver kategori, ble det gjort kryssreferanser til lignende lokaliteter innen andre kategorier for å ha en best mulig samlet oversikt. Utvalget forslø på dette grunnlaget at 36 områder tas med i første fase av arbeidet med marin verneplan, som har hovedfokus på Norges kystområder og territorialfarvann. Disse områdene ble av rådgivende utvalg vurdert å være rimelig godt dekket opp med hensyn på representativitet gjennom de 36 områdene. Utvalget pekte likevel på suppleringsbehov i form av både konkret og geografiske områder og kategorier av områder fra ulike deler av landet.

Kunnskapen om naturforholdene i Gaulosen er sammenstilt i tilrådingen fra Rådgivende utvalg for marin verneplan fra 2003 og 2004, samt i utkast til forvaltningsplan for området. Det har vært kjent lenge at Gaulosen har en stor betydning som næringssøksområde for fugl, noe som fugletellingene fra 1970-tallet frem til i dag viser. Fra tidlig 80-tallet har det også blitt gjennomført noen marine kartlegginger i Gaulosen.

Effekten av vernet

Verneforskriften åpner for at pågående aktiviteter kan videreføres. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriften kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha særlig negativ innvirkning på disse artene og naturtypene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i området. For enkelte aktiviteter vil det derfor gjelde restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Arbeidet med utarbeidelse av forvaltningsplan for området er igangsatt med definerte bevaringsmål, som grunnlag for å overvåke tilstanden i området. Vernet vil med stor grad av sannsynlighet føre til en positiv utvikling for økosystemet, naturtypene og artene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Naturmangfoldloven § 10 setter krav om at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Pr. i dag vurderes området Gaulosen i liten grad å være utsatt for inngrep og aktiviteter som belaster økosystemet, jf. avsnitt om trusler mot verneverdiene og avsnitt om brukerinteresser.

Når det gjelder fremtidig belastning, setter verneforskriften forbud mot tiltak og aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ effekt på naturmangfoldet i området. Aktiviteter som kan tillates blir nærmere regulert innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriftene, og regulering av den enkelte aktivitet

vil kunne vurderes i forhold til samlet belastning i verneområdet. Gjennom den overvåkning som det legges opp til, vil tilstandsutviklingen kunne følges. Dette kan gi grunnlag for iverksetting av tiltak ved eventuell negativ påvirkning av verneverdiene. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Den foreliggende kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologiske tilstand i denne saken vurderes å stå i et rimelig forhold til sakens karakter. Tilstedeværelse av fremmed arter bør kartlegges nærmere som grunnlag for en best mulig forvaltning av området, men det legges til grunn at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om verneverdiene til at det kan treffes vedtak om vern. Kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er etter Fylkesmannens vurdering oppfylt.

Fylkesmannen mener det er sannsynlig at vernet vil ha en positiv effekt på naturmangfoldet. Vernevedtaket medfører ikke miljøforringelse. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, vurderes derfor ikke som relevant i forhold til selve vernevedtaket. I forbindelse med dispensasjoner fra vernebestemmelsene vil det imidlertid av hensyn til verneverdiene kunne være aktuelt å sette vilkår som medfører kostnader for tiltakshaver.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er i verneprosessen vektlagt i forbindelse med fastsetting av forslag til generelle unntak og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.

Prinsippene i naturmangfoldloven vil også bli vurdert og vektlagt ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskriften og i arbeidet med forvaltningsplan for området.

Verneverdier

Det foreslåtte verneområdet ligger i en sidearm av Trondheimsfjorden hvor elva Gaula har sitt utløp, og er et relativt urørt elvedelta og estuarie. Området har stor variasjon med store tidevannsflater, grunne arealer med sand- og mudderbunn og også bratte skråninger som går ned til den flate fjordbunnen mer enn 200 meter innerst i fjordarmen. Dette gjør at Gaulosen inneholder en relativt rik og mangfoldig flora og fauna, gyteområde for fisk, hekke- og overvintringsområde for en rekke fuglearter, og rasteplass for trekkende fugler. Verneverdiene i Gaulosen er både knytta til bunnforholdene og dets plante- og dyrelivet i et elvedeltamiljø, samt det plante- og dyrelivet som lever mellom havbunn og overflata. Elvedeltaet har status som RAMSAR-område, som per dags dato omfatter Gaulosen naturreservat og Gaulosen landskapsvernområde og Leinøra naturreservat.

Trusler mot verneverdiene

Alt som kan endre økosystemet, og da spesielt tekniske inngrep og forurensing som kan endre strømforhold og kjemiske forhold i verneområdet kan true verneverdiene. Dette kan være inngrep som utfylling, mudring, uttak og deponering av masse, sprenging, boring og plassering av konstruksjoner på sjøbunnen. Problemarten *Periphylla periphylla* er observert i området og kan gi skade på fiskebestanden i området og dermed endre økosystemet.

Klimaendringer kan påvirke hele økosystemet og kan føre til at nye arter kommer til.

Andre interesser

Området benyttes en del til fritidsfiske, og i Buvikfjæra og Øysanden er det viktige friluftsområder med badestrand. På Øysanden ligger Øysand camping som driver utleie av hytter/strandhus og campingplasser. Det finnes et fugletårn på Øysand i Gaulosen naturreservat og et nord for Storøra i Trondheim kommune. Disse er godt besøkt av ornitologer og andre. Ved Norgesmøllene, vest for Buvikfjæra, er det noe båttrafikk inn og ut fra anlegget. Mot land grenser verneområdet hovedsakelig mot landbruksområder, men også mot hytter og annen bebyggelse.

Ved utløpet av Gaula er det sannsynlig at det er avsatt automatisk fredet kulturhistorisk materiale på sjøbunnen fordi elvemunningen har vært en viktig landingsplass for båter der den ligger og grenser mot rike jordbruksbygder og ferdselsårer innover i landet. I tillegg er det gode bevaringsforhold på grunn av den jevne tilstrømningen av ferskvann og sedimenter. Hele planområdet ligger innenfor et av de prioriterte marinarkeologiske områdene, PRIMAT 4360.

Saksbehandling

Bakgrunn

Gaulosen er en av fire områder i Trondheimsfjorden som ble sendt ut på høring samtidig, og ett av 36 kandidatområder for marint vern som ble utpekt i tilråding fra Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av Miljøverndepartementet i samråd med Fiskeri- og kystdepartementet (den gang Fiskeridepartementet) og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget ga sin endelige tilråding i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og at de kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking. Områdene er delt inn i seks kategorier hvor Gaulosen er plassert i kategori 3 – spesielle gruntvannsområder.

Saksgang

Melding om oppstart for planarbeidet ble kunngjort 21.09.2009 og sendt ut på bred innspillrunde. Høsten 2013 ble det gjennomført en høring på forlengelse av virkningene av kunngjort verneforslag. Virkningene av kunngjort verneforslag ble forlenget til 27.08.2015, jf. naturmangfoldloven § 44 og Miljødirektoratets vedtak av 31.01.2014. Utkast til verneforskrift og vernekart for Gaulosen ble oversendt til Miljødirektoratet den 11.09.2014 for faglig gjennomgang. Den 31.10.2014 fikk Fylkesmannen tilbakemelding fra Miljødirektoratet om å foreta mindre justeringer i forskriftene, samt et oppdrag om å utarbeide utkast til forvaltningsplan for både Rødberg og Gaulosen. I forbindelse med høringen ble det arrangert åpent møte 02.06.2015 på Melhus Rådhus. Frist for å komme med uttalelse til verneforslaget var satt til 01.08.2015.

Det ble opprettet en referansegruppe med representanter fra de berørte kommunene, miljøorganisasjoner, Fiskarlaget, Fiskeridirektoratet og

Fylkeskommunen. Referansegruppen har bidratt i arbeidet med å utarbeide verneforslag og forvaltningsplan for området.

Viktige endringer under verneplanprosessen

Avgrensing

Det tilrås ingen endring i avgrensingen for forslaget til Gaulosen marine verneområde.

Navn

Det tilrås ingen endring i navn for forslaget til Gaulosen marine verneområde.

Verneforskrifter

Det tilrås endringer i forskriftsforslaget på bakgrunn av høringen i form av justering av bestemmelser.

Viser til nærmere omtale under Fylkesmannens kommentarer og tilrådning.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Forvaltning

Miljødirektoratet har myndighet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for verneområdene, og det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen.

Statens naturoppsyn (SNO) vil ha det overordnede ansvar for oppsynet i området.

Det kan være aktuelt å informere om verneområdene i form av informasjonsskilt- og tavler. Disse vil imidlertid ikke bli satt opp på privat grunn uten avtale med grunneier. Grensemerking kan gjennomføres på privat grunn, og grunneier vil eventuelt bli orientert på forhånd, jf. naturmangfoldloven § 47.

Forvaltningsplan vil bli ferdigstilt snarest mulig etter vernevedtak.

Erstatning

Etter naturmangfoldloven § 50 har eier eller rettighetshaver som helt eller delvis får vernet sin eiendom rett til erstatning for økonomisk tap når et vern medfører en vanskeliggjøring av igangværende bruk. For bruk som trenger tillatelse fra offentlig myndighet, gjelder retten til erstatning bare hvis tillatelse er gitt før det er foretatt kunngjøring av verneforslaget. Når disse vilkårene er oppfylt, fastsettes erstatningen for tap i igangværende bruk i samsvar med utmålingsreglene i ekspropriasjonserstatningsloven.

Planstatus og inngrepsstatus

Deler av tre kommuner inngår i verneområdet.

Melhus kommune sin del av verneområdet er i kommuneplanens arealdel 2013-2025 hovedsakelig definert som bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner. Noen mindre områder er definert som friområde i sjø og vassdrag, annet friområde i sjø/vassdrag – ro og seilsport, annet friområde i sjø/vassdrag - Adkomst fritidsbåter og Badeområde. Trondheim kommune sin del av verneområdet er i kommuneplanens arealdel 2012-2024 definert som bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner. Skaun kommune sin del av

verneområdet er i kommuneplanens arealdel 2004-2016 er ikke definert. Noen områder i Buvika er definert som våtmark.

Per i dag er det bare små tekniske inngrep i Gaulosen, som båtfortøyninger, samt at det er gitt tillatelse til en liten småbåthavn bestående av flytebrygger ved Norgesmøllene.

Høringsinstanser

I tillegg til berørte grunneiere og rettighetshavere, har følgende organisasjoner og instanser hatt verneforslaget til uttalelse (til sammen 73 stk):

Statkraft SF, Statnett SF, Sør-Trøndelag politidistrikt, Oljeindustriens Landsforening, Norges Bondelag, Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening, Taretrålfiskernes Forening, Kgl. Norsk Båtforbund, Norske Sjømatbedrifters Landsforening, Fiskeridirektoratet, Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Kystverket, Riksantikvaren, Forsvarsbygg, Landbruksdirektoratet, Arbeids- og sosialdepartementet, Reindriftsforvaltningen, Kommunenes sentralforbund, Sjøfartsdirektoratet, Direktoratet for mineralforvaltning, AVINOR AS, Luftfartstilsynet, Statens vegvesen, Trondheim kommune, Melhus kommune, Skaun kommune, WWF, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Forum for natur og friluftsliv, Nedre Gaula elveeierlag v/John Sjøberg, Norges Kystfiskarlag, Norges JFF, Sør-Trøndelag, Natur og ungdom, Norsk Ornitologisk Forening, avd. Sør-Trøndelag, NTNU, Fakultet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Vitenskapsmuseet, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondhjems Turistforening, Norsk institutt for naturforskning (NINA), SABIMA, Fiskarlaget Midt-Norge, Miljødirektoratet, Sør-Trøndelag bondelag, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges geologiske undersøkelser (NGU), Sjøfartsdirektoratet, Statens kartverk, Friluftslivets fellesorganisasjon, Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Sametinget, Norges seilforbund, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norges Dykkeforbund, Kystverket Midt-Norge, Norsk Bonde- og Småbrukerlag, Norges Miljøvernforbund, Statens vegvesen region Midt, Statens naturoppsyn, Artsdatabanken, Norges Bondelag, NHO Reiseliv, Øysand Kitesurfing, Øysand Camping, Gaula natursenter, Gaula Fiskeforvaltning, TOFA og Terrestrisk Miljøforskning v/Jarle Inge Holten.

Merknader til verneforslaget

Verneforslaget ble sendt på høring 11.05.2015, med høringsfrist 01.08.2015. Det har kommet inn 17 høringsuttalelser til marint verneområde i Gaulosen. NTNU Vitenskapsmuseet sendte inn høringsuttalelsen første uka i august etter avtale om utvidet høringsfrist. Melhus kommune sendte inn høringsuttalelsen 03.09.2015, etter avtale om utvidet høringsfrist.

Da dette sammendraget av høringsuttalelser omfatter forslag av vern med verneforskrift og vernekart, vil høringsuttalelsene rettet mot forvaltningsplanen ikke bli tatt opp i dette dokumentet. Forvaltningsplanen vil bli vedtatt av forvaltningsmyndigheten.

Sametinget, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF),

Fiskeridirektoratet Region Trøndelag, og Forsvarsbygg har ingen særlige merknader til verneforslaget.

Kystverket (Midt-Norge) mener at det som omhandler nye sjømerker og navigasjonsinstallasjoner i vernebestemmelsene § 5.1 blir flyttet til § 4.9, for å unngå en tungvint søknadsprosess. Påpeker at dersom nye sjømerker eller navigasjonsinstallasjoner skal settes opp er dette et relativt lite inngrep. Forklarer at en fast navigasjonsinnretning på en grunne eller et skjær vil ha et stangfeste på 14 cm i diameter, mens en flytende installasjon består som regel av en stake eller en bøye som beroende på størrelse er festet enten med kjetting eller tau til et lodd med maksimum 0,5 m². Kystverket opplyser om at det er liten sannsynlighet for nye navigasjonsinstallasjoner i Gaulosen, og har erfaring fra andre verneområder hvor søkeprosess har vært tungvint.

Terrestrisk Miljøforskning ved Jarle Inge Holten skiver om viktigheten av estuariet og dets betydning for salt- og brakkvannsenger, marin bunnfauna, fisk, fugl og pedagogiske verdier. Påpeker at estuariet bør ses på med helhet og at de er sårbare for flere typer ytre påvirkning. Ønskelig at feltundersøkelse og formidling organiseres. Kommer med forslag til konkrete aksjoner; forskningsprosjekt for å studere de økologiske relasjonene mellom viktige trofiske nivåer (bunndyr-fugl-rovfugl) (bunndyr-juvenil fisk-større fisk), utredning om mulige virkninger av større fysiske inngrep og et godt miljøovervåkingssystem (salinitet, temperatur, strømmer, fugler, fisk).

Kartverket forutsetter at kart over verneområdene blir utarbeidet og presentert etter Miljødirektoratets produktspesifikasjon. Kartverket kan ikke se at dette er fulgt opp i vernekartet. Det minnes om at det endelige navnet på det marine verneområdet meldes inn for registrering i Sentralt stadnamnregister.

Sør-Trøndelag Fylkeskommune informerer om fremtidige planinitiativ som kan komme i konflikt med vernet: boliger/småbåt i Brekkberga, deponi/landbruk i Brekkfjæra og tyngre turistanlegg/hotell på Øysand. Ingen av disse har noen konkret planforslag. Det er ønskelig at det vurderes en felles forvaltning og forvaltningsplan for naturreservat og marint vern i Gaulosen. Har forslag til endringer i forskriften.

Da det kommer nye former for ferdsel bør begrepet «alminnelig ferdsel» i § 4 punkt 2 spesifiseres, eventuelt bør dette gjøres i forvaltningsplanen. I § 5 punkt 5 er det forslag om at tilrettelegging også skal omfatte naturbasert reiseliv. Fylkesrådmannen foreslår at det skal opprettes et rådgivende utvalg og at dens utgifter dekker av forvaltningsmyndighet. Har kommentarer til forvaltningsplanen.

Erik Huseby har kommentarer knyttet til plan om fremtidig deponi i verneområdet, og har lagt ved en skisse til massedeponi på Brekkgrunnen og kart over hvor forslaget til massedeponi vil ligge i forhold til verneområdet. Forklarer at det er et stort behov for deponi av fyllmasser og et deponi på Brekkgrunnen vil være en løsning på dette, samt mulighet til å gjøre deponiet om til landbruksareal. Påpeker at det ikke finnes dokumentasjon på at Brekkgrunnen har nasjonal verneverdi, at det er manglende biologiske undersøkelser og spør om en utfylling vil gjøre skade. Mener at det bør være

tillatt å sette ut båt i Buvika med en enkel rampe til formålet. Konstaterer feil i adresselista.

Naturvernforbundet i Orklaregionen ser fram til opprettelse av Gaulosen marine verneområde. De er glade for at verneområdets grense er satt til midlere høyvann og at det foreslås et forbud mot større inngrep som oppfylling/deponering. Påpeker at det er viktig å ta vare på de inngrepsfrie områdene som er igjen i Trondheimsfjorden. Har kommentarer til forvaltningsplanen.

Øye felleseie og Øysand camping mener at den marine verneplan skal tilpasses det tidligere innsendte reguleringsplanforslaget av gnr 1 bnr 128 i Melhus. Informerer om at Fylkesmannen meldte seg inhabil i 2012 og ber om at Fylkesmannen i Sør-Trøndelag vurderer egen habilitet på nytt dersom marin verneplan ikke kan tilpasses reguleringsplan 1/128.

De legger frem fire innvendinger: Den marine verneplanen må kun omfatte statens grunn, og om den skulle omhandle privat eiendom må forskriften endres etter forslag. Dersom verneplan skulle omfatte privat grunn må restriksjonene ikke være til hinder for tidligere bruk og nye formål. I områder som er eid av private grunneiere bør grunneier selv utforme og utøve forvaltningsplan. Skaun, Melhus og Trondheim kommuner eller Sør-Trøndelag fylkeskommune skal ha den bærende del av forvaltningsansvaret på vegne av det offentlige. I den grad staten ønsker å spille en rolle bør det skje gjennom å danne organer med representanter. Videre kommer det forslag til endringer i verneforskriften. I § 1 foreslås det å gjøre formålet todelt hvor del 1 er å sikre fornuftig bruk i det marine verneområdet, og del 2 som det står nå. Andre avsnitt i formålsparagrafen foreslås fjernet.

I § 2 er det forslag om at det privateide området må oppmåles og inntegnes på kart og at det må innarbeides bestemmelser i forskriften som ivaretar den private grunneiers råderetter og plikter.

I § 3 er det forslag om at siste setning i punkt 1 strykes «Planting av vegetasjon er forbudt». Det er forslag til omarbeiding av punkt 3, dersom vernet skal gjelde deler av privateid område, slik at ordlyden blir, «over privat område gjelder et anlegg som krever godkjenning etter PBL, må godkjenning fra kommunen være innhentet før etablering av anlegg, utfylling osv.».

I § 4 er det forslag til et nytt punkt 1 «Grusuttak gjort av grunneiere i naustområdet del av 1/128 og i Gaulosen naturreservat del av 1/128, etter reglene i skjøtselsplan for reservatet». I punkt 2 er det forslag til endring at den allmenne rett til ferdsel og bruk til friluftsliv må begrenses i areal som brukes til reiselivsvirksomhet og til naustområde.

I § 5 er det forslag til endring slik at det på privat eiendom er grunneier/andre som søker og i den grad installasjoner eller aktivitet krever godkjenning etter plan og bygningsloven eller annet lovverk eller forskrifter er det kommunen som avgjør.

I § 6 er det forslag om endring til der privat grunneier er forvaltningsmyndighet skal grunneier selv avgjøre om tiltak strider mot formålet eller ikke.

I § 7 er det forslag til endring slik at ansvaret for skjøtsel av private områder skal påligge private grunneier.

I § 8 er det forslag til endring slik at forvaltningsplan utarbeides og vedtas av grunneier for private områder.

I § 9 er det forslag til at grunneier skal være forvaltningsmyndighet for privateide områder. Det kan dannes rådgivende samarbeidsorgan der hvor grunneiersiden har flertall.

De råderetter som grunneiere og rettighetshavere må avstå, må erstattes, slik naturmangfoldloven § 50 slår fast.

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) støtter verneforslaget med etablering av et marint verneområde i Gaulosen. De opplyser at Gaulosen elvedelta med området rundt er et av de viktigste områdene for vannfugl i Sør-Trøndelag, og området som er foreslått vernet har internasjonal status som IBA-område (Important Bird and biodiversity Area). Området består av fjære-, gruntvann-, og dypere sjøområder hvor verdien av hver enkelt del er avhengig av helheten. Spesielt gruntvannsområdene danner grunnlaget for verdiene og artsmangfoldet. Også områdets geografiske plassering er viktig med tanke på trekkende fugler. Viser til fugletellinger fra Fylkesmannen i 2007, som viser at det foreslåtte området blir mye brukt av fugler. Fremhever at Øysandfjæra er et svært viktig område for fugler, og Brekkgrunnen er et viktig funksjonsområde for dykkere og dykkender, som for de trua artene sjøorre (sterkt truet) og havelle (sårbar). Påpeker behov for vern av Kuøra/Volløya og Stavsengan videre oppover Gaula.

De har forslag til endring av verneforskriften § 1 hvor nest siste setning endres fra «verneverdien...som igjen gjør Gaulosen til et svært viktig næringsøksområde for fugl og fisk» til «verneverdien...som igjen gjør Gaulosen til et svært viktig leve- yngle- og rasteområde for fugl og fisk.». Ønsker etablering av overvåkingsplan for fugl i området gjennom året. Har kommentar til forvaltningsplan.

NTNU Vitenskapsmuseet støtter opprettelsen av et marint verneområde i Gaulosen. De ser på området som lite påvirket og peker på at bevaring har stor betydning. Det foreslåtte verneområde bør ses i sammenheng med de eksisterende verneområdene inkludert vassdragsvernet. Mener at kunnskapen om det foreslåtte verneområdet ikke er dekkende, men tilstrekkelig til å vurdere virkningene av naturmangfoldet. Har kjennskap til grunne hornkorallforekomster lengere ut i Gaulosen, utenfor det foreslåtte verneområdet. Mener den beskrevne aktiviteten av friluftsliv og andre lignende aktiviteter ikke vil være til hinder for verneformålet.

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag mener at det er på høy tid at det etableres et Gaulosen marine område. De mener Gaulosen-området har intakte naturverdier på nasjonalt og internasjonalt nivå, og at det er viktig at området vernes som en helhet. Viser til tidligere og fremtidige planer for utbygging, som vil gi negative konsekvenser, og den samlede nedbyggingen av Trondheimsfjordens våtmarksområder som har skjedd. Viser til at Norsk Ornitologisk forening har gitt faglige vurderinger av det artsmangfoldige fuglelivet.

Melhus kommune, Komite for teknikk og miljø forutsetter i vedtaket at all kjent igangværende bruk i Gaulosen, etter verneforskriften, kan fortsette som før. Melhus kommune mener at forvaltningsmyndigheten må bidra med økonomisk tilskudd til rydding i strandområdet. Kommunen viser til skisser til forslag til reguleringsplan fra Øysand camping, men at dette ikke har vært spilt inn til Melhus kommune som en del av høringsprosessen.

Tematisk gjennomgang av uttalelser og Fylkesmannens kommentarer og tilråding

Verneformål og verneverdier

Øye felleseie og Øysand camping foreslår et tillegg i formålsparagrafen hvor det tas inn at formålet er todelt, hvor den ene delen er å sikre fornuftig bruk i det marine verneområdet. Mener at vernet ikke skal være til hinder for tidligere bruk og nye formål. I tillegg er det forslag om å ta bort andre avsnitt. Melhus kommune forutsetter at all kjent igangværende bruk i Gaulosen kan fortsette som før.

Norsk Ornitologisk Forening foreslår å endre nest siste setning i formålsparagrafen til « verneverdien...som igjen gjør Gaulosen til et viktig leve-, yngle-, og rasteområde for fugl og fisk.».

Fylkesmannen viser til formålet med vernet som er å bevare det naturlige området og hindre inngrep som vil virke negativt på disse verdiene. Tradisjonell bruk av området er ikke tenkt regulert og gjennom verneforskriften vil det være bestemmelser som åpner for bruk eller som ved søknad kan gis dispensasjon til. Ved å følge forskriften vil det som Fylkesmannen tolker som fornuftig bruk og igangværende bruk være dekket. Andre avsnitt i formålsparagrafen sier mer om hvilke verneverdier som er i området. Disse er ment til å spesifisere hvilke verneverdier som finnes og hvilken betydning disse har. Fylkesmannen ser ingen grunn til å ta ut dette fra forskriften.

Fylkesmannen er enig i at området ikke bare er et næringsøksområde for fugl og fisk, men også et viktig leve-, yngle- og rasteområde. Da formålet med vernet er knyttet til at området er et viktig funksjonsområde for fugl og fisk er det viktig å få frem hvilke funksjoner dette er. Ut i fra dette vil Fylkesmannen justere § 1 etter forslag fra Norsk Ornitologisk Forening, til «verneverdien....som igjen gjør Gaulosen til et svært viktig leve- yngle- og rasteområde for fugl og fisk.».

Avgrensing av området

Øye felleseie og Øysand camping foreslår at verneområdet bare skal gjelde statens grunn, og om dette ikke blir tilfelle må verneområdet bli oppmålt og inntegnet i kart. Naturvernforbundet i Orklaregionen er glad for at vernegrensa er satt til midlere høyvann.

Norsk Ornitologisk forening påpeker behovet for utvidelse slik at Kuøra/Volløya Stavsengan oppover Gaula blir vernet.

Fylkesmannen viser til at i verneforslaget går vernegrensa mot land til midlere høyvann. Privat eiendom mot sjøen går ut til marbakke eller til 2 meters dybde ved fjære sjø. Dette vil si at en del fjæreamråder i privat eiendom foreslås vernet. Disse fjæreamrådene har stor produksjon og er viktige områder for fugl og fisk.

Det er viktig at disse områdene blir vernet da disse også er viktig for helheten av verneområdet. Vernegrensa vil være inntegnet og oppmålt i det vedtatte vernekartet.

Områdene oppover Gaula, Kuøra/Volløya og Stavsengan, vil ikke være aktuelt å ha med i et marint verneområde da vernekategorien bare omhandler sjø, jf. naturmangfoldloven § 39. Fylkesmannen ser at dette er et område med viktige verdier og viser til at det pågår registreringer og kartlegging av området, som kan gi grunnlag for utvidet vern.

Fylkesmannen vil ut i fra dette ikke gjøre endringer i vernegrensa.

Kart

Det endelige vernekartet vil bli utarbeidet i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon. Fylkesmannen har ikke oppfattet dette som nødvendig for kart i verneforslag. Navnet på verneområdet vil bli meldt inn for registrering i Sentralt stadnamnregister (SSR).

Regulering av ferdsel

Sør-Trøndelag fylkeskommune ønsker at begrepet «alminnelig ferdsel» er spesifisert. Øye felleseie og Øysand camping foreslår endring slik at den allmenne rett til ferdsel og bruk til friluftsliv må begrenses i areal som brukes til reiselivsvirksomhet og til naustområde.

Jarle Inge Holten, Terrestrisk Miljøforskning ønsker at feltundersøkelse og formidling organiseres.

Fylkesmannen forstår at alminnelig ferdsel som begrep er i endring og at dette kan skape usikkerhet om hva som er tillatt eller ikke. En nærmere spesifisering av begrepet vil være hensiktsmessig å ta med i forvaltningsplanen. Begrensing av ferdsel og bruk av friluftsliv vil være regulert av annet lovverk. Organisering av feltundersøkelse og formidling er ikke naturlig å regulere i forskriften, men det er tema som kan omtales i forvaltningsplanen.

Fremtidige planer

Sør-Trøndelag Fylkeskommune påpeker at enkelte planinitiativ kan komme i konflikt med vernet på senere tidspunkt. Erik Huseby viser planer om fremtidig deponi i verneområdet. Øye felleseie og Øysand camping ønsker at marin verneplan tilpasses reguleringsforslaget av gnr/bnr 1/128. Flere mener at større inngrep og utfylling vil ha negative konsekvenser for verneverdiene.

Fylkesmannen viser til at formålet med Gaulosen marine verneområde er å beholde verneverdiene i en mest mulig urørt tilstand, og området er vernet mot ethvert tiltak. Ingen av de planene som er nevnt er vedtatt i kommuneplan, og derfor er de heller ikke tatt hensyn til i verneprosessen. Et eventuelt planinitiativ i verneområdet må søkes dispensasjon etter verneforskriften § 6. Det er påpekt fra flere at området er viktig som en helhet og at større inngrep kan ha store effekter på verneverdiene.

Aktivitet i strandsonen

Sør-Trøndelag Fylkeskommune foreslår at det bør kunne søkes dispensasjon for tilretteleggingstiltak for naturbasert reiseliv. Erik Huseby påpeker at det bør være lovlig å sette ut båt i verneområdet med enkel rampe til formålet. Melhus kommune mener forvaltningsmyndigheten skal bidra med økonomisk tilskudd til rydding i strandområdet.

Fylkesmannen viser til at man i verneforslaget kan søke dispensasjon for tilretteleggingstiltak for friluftsliv. Dette er mindre inngrep som f.eks. stier og rasteplasser. Området er allerede populært i friluftslivssammenheng og naturbasert reiseliv kan bli økende i fremtiden. Fylkesmannen ser på dette som et positivt tiltak som kan være med på at flere får kunnskaper om verneverdiene. Dette vil ikke åpne for større inngrep. Fylkesmannen ønsker å imøtekomme forslaget fra Sør-Trøndelag Fylkeskommune og endre § 5 punkt 5 til «tilretteleggingstiltak for friluftsliv og naturbasert reiseliv.»

Fylkesmannen viser til at det i forslag om forskrift om at vernebestemmelsene ikke er til hinder for utsett av båt som ikke krever gravemaskin,

sprengningsarbeid eller støyping. En enkel rampe kan dermed settes opp uten søknad dersom den ikke krever gravemaskin, sprengningsarbeid eller støyping. Dersom dette kreves kommer det under spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.

Rydding i strandområdet skjer per i dag på dugnad. Det kan søkes tilskudd til slike tiltak gjennom bestillingsdialogen forvaltningsmyndigheten har med Statens naturoppsyn hvert år.

Uttak av sand

Øye felleseie og Øysand camping foreslår at nytt punkt 1 i § 4 «Grusuttak gjort av grunneiere i naustområdet del av 1/128 og i Gaulosen naturreservat del av 1/128, etter reglene i skjøtselsplan for reservatet».

Fylkesmannen viser at det i verneforslag, under spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, er mulig å søke om mindre uttak av sand til eget bruk for grunneier. Fylkesmannen har erfaring fra andre lignende områder hvor det har vist seg vanskelig å kontrollere hvor mye sand som tas ut. Ved at forvaltningsmyndigheten behandler søknad om dispensasjon vil det være enklere å kontrollere hvor stort uttaket er, hvordan og hvor det tas fra. Det kan åpnes opp for at det kan gis flerårige dispensasjoner til slike små sanduttak. I områder innenfor Gaulosen naturreservat er det egen forskrift med bestemmelser som gjelder, og dette vil ikke bli påvirket av det marine verneområdet.

Oppføring av nye sjømerker og navigasjonsinstallasjoner

Kystverket har forslag om å flytte § 5.1 til § 4.9, slik at oppføring av nye sjømerker og navigasjonsinstallasjoner ikke krever søknad om dispensasjon.

Kystverket påpeker at et nytt sjømerke og navigasjonsinstallasjon både kan være fast eller flytende. Fylkesmannen kan se at en fast installasjon vil settes på et skjær eller ei grunne og ikke nødvendigvis være til hinder for verneverdiene. En flytende installasjon festes med et lodd til havbunnen. Per dags dato er koralllokaltetene ikke godt kartlagt. Fylkesmannen ønsker å kunne ha innvirkning på plassering av nye sjømerker og navigasjonsinstallasjoner, slik at de blir plassert hensiktsmessig i forhold til korallene. En kartlegging av korallforekomster er planlagt i 2016. Da oppføring av nye sjømerker og navigasjonsinstallasjoner allerede står oppført i spesielle dispensasjonssøknader kan ikke Fylkesmannen se at dette skal være en spesielt tungvint søknadsprosess. Fylkesmannen vil ut i fra dette ikke foreslå justeringer i § 5 punkt 1, oppføring av nye sjømerker og navigasjonsinstallasjoner.

Skjøtsel

Øye felleseie og Øysand camping har forslag til endring i § 7 slik at ansvaret for skjøtsel av private områder skal påligge private grunneier.

Fylkesmannen viser til naturmangfoldloven § 47, hvor forvaltningsmyndighet skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneier om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Dersom det blir aktuelt med skjøtsel i verneområdet vil grunneier få tilbud om avtale.

Forvaltningsplan

Øye felleseie og Øysand camping foreslår endring i § 8 slik at forvaltningsplan utarbeides og vedtas av grunneierne for private områder. Sør-Trøndelag Fylkeskommune ønsker en felles forvaltning og forvaltningsplan for naturreservat og marint verneområde i Gaulosen.

Fylkesmannen viser til forslaget til forvaltningsplan for Gaulosen marine verneområde, som også var sendt på høring sammen med verneforslaget. En forvaltningsplan skal være et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde og fremme verneformålet, og sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet. For å oppfylle dette bør det være en forvaltningsplan for hele verneområdet.

Forvaltningsplanen som nå er under arbeid vil bli vedtatt av Fylkesmannen. Fylkesmannen har forståelse for at en felles forvaltningsplan for verneområdene i Gaulosen kan gjøre det enklere for brukeren, og synes dette er en god ide. Den nåværende forvaltningsplanen for verneområdene i Gaulosen er forholdsvis fersk og har varighet ut 2019. Verneregimet for de eksisterende verneområdene i Gaulosen er dessuten under revidering, og en ny forvaltningsplan bør bygge på det nye verneregimet. Det vil derfor ta noe tid før forvaltningsplanen for de eksisterende verneområdene i Gaulosen kan revideres. Det vil være uheldig om forvaltningsplanen for det marine verneområdet settes på vent for å koordinere planen med en ny forvaltningsplan for de eksisterende verneområdene i Gaulosen. Forvaltningsplanen for Gaulosen marine verneområde har vært på høring sammen med verneforslaget og Fylkesmannen mener det er fornuftig at den ferdigstilles etter vedtak om marint vern i Gaulosen. Det kan være aktuelt med en felles forvaltningsplan for samtlige verneområder i Gaulosen når forvaltningsplanene skal revideres.

Forvaltningsmyndighet

Øye felleseie og Øysand camping har forslag i § 9 om at grunneier skal være forvaltningsmyndighet for privateide områder. Skaun, Melhus og Trondheim kommuner eller Sør-Trøndelag fylkeskommune skal ha den bærende del av forvaltningsansvaret på vegne av det offentlige.

Fylkesmannen viser til at det er Miljødirektoratet som fastsetter hvem som skal være forvaltningsmyndighet for Gaulosen marine område.

Rådgivende utvalg

Sør-Trøndelag Fylkeskommune ønsker at opprettes et rådgivende utvalg og at dens utgifter dekkes av forvaltningsmyndigheten. Øye felleseie og Øysand camping foreslår at det dannes et rådgivende samarbeidsorgan hvor grunneiersiden har flertall.

Fylkesmannen er positiv til å opprette et rådgivende utvalg, og viser til at forskriften åpner for dette.

Erstatning

Øye felleseie og Øysand camping påpeker at de råderetter som grunneiere og rettighetshavere må avstå, må erstattes, slik naturmangfoldloven § 50 slår fast

Fylkesmannen viser til naturmangfoldloven § 50 hvor det for grunneiere og rettighetshavere er krav på erstatning når et vernevedtak medfører økonomisk tap som følge av at igangværende bruk blir vanskeliggjort.

Saksgang

Erik Huseby konstaterer feil i adresseliste.

Det har ikke lyktes Fylkesmannen finne denne feilen, idet det ikke er spesifisert nærmere hva som er feil.

Formidling, videre undersøkelser og forskning

Terrestrisk Miljøforskning ved Jarle Inge Holten kommer med forslag til konkrete aksjoner; Forskningsprosjekt for å studere de økologiske relasjonene mellom viktige trofiske nivåer (bunndyr-fugl-rovfugl) (bunndyr-juvenil fisk-større fisk), utredning om mulige virkninger av større fysiske inngrep og et godt miljøovervåkingssystem (salinitet, temperatur, strømmer, fugler, fisk)
Norsk Ornitologisk Forening ønsker etablering av overvåkingsplan for fugl i området gjennom året.

Fylkesmannen er positiv til slike tiltak. Det kan søkes tilskudd til slike tiltak gjennom bestillingsdialogen forvaltningsmyndigheten har med Statens naturoppsyn hvert år. Det er erfaringsmessig vanskelig å finne midler til større forskningsprosjekter gjennom bestillingsdialogen. Slike forskningsprosjekter bør eventuelt organiseres i samarbeid mellom forskningsinstitusjoner og forvaltningsmyndigheten, og som et spleiselag mellom forskning og forvaltning. Det bør lages en overvåkingsplan for de marine verneområdene, og et slikt arbeid bør koordineres av Miljødirektoratet.

Fylkesmannen tilrår følgende endringer når det gjelder verneforskriften:

- § 1 «Verneverdien knyttes tilsom igjen gjør Gaulosen til et svært viktig leve- yngle- og rasteområde for fugl og fisk.»
- § 5 punkt 5 «Tilretteleggingstiltak for friluftsliv og naturbasert reiseliv.»

Fylkesmannen tilrår at Gaulosen marine verneområde vernes med den avgrensning av området som foreslått i høringsforslaget og forskriften, med de endringene som foreslås i §§ 1 og 5.

Forslag til forskrift om vern av Gaulosen marine verneområde i Trondheim, Melhus og Skaun kommuner i Sør-Trøndelag fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19.juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 39 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med Gaulosen marine verneområde er å ta vare på et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur, representerer bestemte typer natur og som har særskilt naturvitenskapelig verdi. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og området skal kunne tjene som referanseområde for forskning og overvåkning.

Gaulosen er et relativt uberørt elvedelta og estuarie innerst i en fjord ved utløpet av Gaula. Området består av store tidevannsflater og grunne arealer med sand- og mudderbunn, samt relativt bratte skråninger ned til den flate fjordbunnen med dyp mer enn 200 meter innerst i fjordarmen. Verneverdien knyttes til bevaring av helheten i Gaulosen, området sine økologiske funksjon som med sine spesielle bunnforhold og kjemiske rammebetingelser, gir et relativt rikt og mangfoldig plante- og dyreliv og som igjen gjør Gaulosen til et svært viktig leve-, yngle-, og rasteområde for fugl og fisk.

Verneformålet knytter seg til overflaten, sjøbunnen og vannsøylen.

§ 2. Geografisk avgrensning

Det marine verneområdet berører følgende gnr/bnr:

Trondheim kommune: 223/1, 224/1, 225/2, 226/1, 227/1.

Melhus kommune: 1/128.

Skaun kommune: 1/1, 1/2, 1/3, 1/14, 1/21, 1/22, 1/28, 1/50, 1/67, 1/68, 1/69, 10/1, 10/223, 1065/2, 1065/5, 1065/7, 180/1, 180/3, 2/2, 2/84, 2/86, 3/2, 4/1, 4/2, 5/40, 5/41, 8/21 og 9/19.

Det marine verneområdet dekker et sjøareal på ca. 10 km² (inkl. landareal i tidevannssonen opp til midlere høyvann (normal flo) med enkelte unntak jf. vernekart). Verneområdet omfatter overflaten, sjøbunnen og vannsøylen.

Grensen for det marine verneområdet går fram av kart i målestokk datert Klima- og miljødepartementet Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Trondheim, Melhus og Skaun kommuner og hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser

I det marine verneområdet må ingen foreta noe direkte eller indirekte som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

1. Vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, er vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Planting av vegetasjon er forbudt.
2. Dyrelivet i sjø er vernet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av organismer er forbudt.
3. Området er vernet mot ethvert tiltak som f.eks. etablering av ulike typer anlegg, utfylling, byggevirksomhet, plassering av konstruksjoner på sjøbunnen, andre varige eller midlertidige innretninger, legging av rørledninger og kabler, konsentrerte forurensningstilførsler, mudring, uttak og deponering av masse, sprengning, boring, utslipp av kjølevann fra land og oppankring. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og

forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

2. Alminnelig ferdsel og bruk av fjæresonen, herunder friluftsliv, bålbrenning og undervisning, beiting, rydding av private båtstøer og båtutsett som ikke krever gravemaskin, sprengningsarbeid eller støyping.
3. Rydding av tang og tare ved badestrand på Øysand.
4. Ferdsel med båt eller andre fartøyer.
5. Fortøyning av småbåt, herunder anlegg av fastfortøyning, dragfortøyning og oppankring mot land. Fortøyningsmiddel på faste fortøyninger må være i stein eller annet materiale som ikke forurensar.
6. Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressursloven og annet gjeldende lovverk, med unntak for høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter.
7. Fiske i samsvar med lakse- og innlandsfiskloven.
8. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Drift og vedlikehold av eksisterende sjømerker og andre navigasjonsinstallasjoner.
10. Drift og vedlikehold av eksisterende sjøkabler og nødvendig istandsetting ved akutt utfall.
11. Drift og vedlikehold av eksisterende kloakkanlegg og andre anlegg og innretninger.
12. Vedlikehold av eksisterende fortøyninger.
13. Oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 5. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.
2. Legging av kabler og rørledninger og så langt mulig samlet i korridorer.
3. Oppgradering/fornyelse av sjøkabler som ikke faller inn under § 4.
4. Tekniske tiltak som innebærer små inngrep på bunnen og som ikke påvirker de marine verneverdiene inkl. vannutskiftning og strømforhold nevneverdig, herunder bl.a. flytebrygger og fortøyninger.
5. Tilretteleggingstiltak for friluftsliv [og naturbasert reiseliv](#).
6. Vedlikeholdsmudring.
7. Mindre uttak av sand til eget bruk for grunneier.
8. Nødvendige elveforbygninger.
9. Istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner.

§ 6. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, i samsvar med naturmangfoldloven § 48.

§ 7. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den naturtilstand som er formålet med vernet i samsvar med naturmangfoldloven § 47.

§ 8. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten skal utarbeide en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av det marine verneområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 9. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 10. Rådgivende utvalg

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av verneområdet.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.